

Bestissing van de Commissie van Beroep van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond.

1. Inleiding

In de wedstrijd Philidor Leeuwarden II (nader te noemen Philidor) tegen Unitas II (nader te noemen Unitas) op 8 december 1990 deed zich aan het vierde bord het volgende voor: de speler van Philidor vroeg aan de wedstrijdleader in tijdnood hoeveel zetten er waren gedaan, waarop de wedstrijdleader antwoordde (er waren 35 zetten gedaan). Van de kant van Unitas is een protest ingediend; de partij werd voortgezet en gewonnen door de speler van Philidor.

Bij brief van 20 december 1990 heeft de competitieleider het protest van Unitas afgewezen. Tegen deze beslissing heeft Unitas op 31 december 1990 beroep aangetekend.

De commissie heeft daarop de andere betrokkenen gevraagd om hun toelichting en visie op het gebeuren; op deze schriftelijke reacties baseert de commissie haar besluitvorming mede:

- de brief van 18 januari 1991 van de heer Bakema, wedstrijdleader bij de betreffende wedstrijd;
- de brief van 19 januari 1991 van de heer Nauta, wedstrijdleader bij de gelijktijdig gespeelde wedstrijd Philidor Leeuwarden I - Amstelveen II;
- de brief van de competitieleider van 22 januari 1991;
- de brief van de teamleader van Philidor van 1 februari 1991.

2. Motivering

Over de feitelijke toedracht, zoals hierboven omschreven, zijn alle betrokkenen het eens. Daaraan is nog toe te voegen dat de vierde bord-speler van Unitas volgens de heer Nauta niet had gehoord dat zijn tegenstander iets aan de wedstrijdleader had gevraagd en hierop antwoord had gekregen. Verder zou het protest niet door de speler maar door de teamleader van Unitas zijn ingediend.

Als Philidor daarmee bedoelt te stellen dat niet de teamleader maar de speler protest had moeten aantekenen, verwerpt de commissie deze stelling. Het gaat om een wedstrijd tussen twee teams en juist de teamleader is dan degene die een protest behoort in te dienen; dit volgt ook uit artikel 21 lid 3 van het competitierglement.

Geen discussie bestaat over het feit dat de wedstrijdleader onjuist heeft gehandeld; meedelen van het aantal zetten dat is gedaan, is in strijd met artikel 11 lid 3 van de Regels voor het Schaakspel, zoals vastgesteld door de FIDE.

Anders dan de competitieleider is de commissie van oordeel dat ook de speler van Philidor onjuist, in strijd met de regels, heeft gehandeld. In artikel 15 lid 1 van bovengenoemd reglement staat dat het een speler tijdens de partij verboden is gebruik te maken van het advies van anderen, gevraagd of niet. Naar de mening van de commissie slaat dit op alles wat met de partij te maken heeft, dus ook het aantal zetten; voorts volgt uit de formulering 'gevraagd of niet' dat het een speler verboden is advies te vragen over de partij, aan wie dan ook.

In deze zaak dient zich de vraag aan of, in dit geval, doorspelen van de partij onder protest mogelijk is. Philidor en de competitieleider zijn van mening dat dit niet mogelijk is, omdat degene die protesteert zo een dubbele kans krijgt.

In het verleden heeft de commissie zich al eens gebogen over deze vraag (uitspraak 7778/1). De beslissing was toen niet dat onder protest spelen nooit mogelijk is; de commissie heeft toen overwogen dat onder protest spelen wel kan indien de fout (van de wedstrijdleider) een zodanig ernstig nadeel voor een (of meer) spelers doet ontstaan dat daardoor (op voorhand) waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke uitslag van de wedstrijd (of partij) een aanmerkelijke afwijking ten nadele van de protesterende vereniging zal laten zien. Verder zal men in elk afzonderlijk geval moeten bezien of van de speler of teamleider redelijkerwijs gevraagd mag worden de partij of wedstrijd te staken, wanneer hij een protest wil indienen.

Gelet op de omstandigheden van dit geval is de commissie van oordeel dat dit redelijkerwijs niet van Unitas mocht worden verwacht, omdat

- de speler van Unitas het incident wellicht niet heeft opgemerkt;
- het incident in tijdnood plaatsvond;
- het incident aan Philidor is toe te rekenen. Zowel de speler van Philidor heeft in strijd met de regels gehandeld, als de wedstrijdleider, die door Philidor is aangewezen en voor wiens bekwaamheid Philidor verantwoordelijkheid draagt.

Met name doordat de wedstrijdleider het aantal zetten heeft genoemd, is de speler van Unitas benadeeld. Zou de wedstrijdleider dat niet hebben gedaan, dan zou de overtreding van de speler van Philidor zonder gevolgen voor de partij zijn gebleven. Om deze reden zou het verloren verklaren van de partij voor Philidor een te zware sanctie zijn.

Gezien de benadeling van Unitas kan de uitslag van de partij niet worden gehandhaafd. Opheffen van de gevolgen van de overtredingen, dus het herstellen van de situatie voor de overtredingen, is echter ook niet mogelijk. Er blijft daarom in feite maar een mogelijkheid over, en wel het vervallen verklaren van de uitslag van de partij aan het vierde bord met bepaling dat de partij dient te worden overgespeeld. Uit praktisch oogpunt zal de commissie hieronder enige aanwijzingen voor dit overspelen vaststellen.

3. Beslissing

De Commissie van Beroep van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond

- verklaart het beroep van Unitas gegrond en vernietigt de beslissing van de competitieleider;
- verklaart de uitslag van de partij aan het vierde bord van de wedstrijd Philidor Leeuwarden II - Unitas II vervallen;
- bepaalt dat deze partij wordt overgespeeld voor 23 maart 1991 in Groningen, met een door Unitas aan te wijzen wedstrijdleider; de verenigingen kunnen in onderling overleg een datum afspreken, en wanneer hierover voor 1 maart 1991 geen overeenstemming is bereikt, zal de competitieleider een datum vaststellen;
- bepaalt dat de cautie aan Unitas dient te worden terugbetaald;
- besluit van deze beslissing mededeling te doen aan het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond.

Aldus vastgesteld op 20 februari 1991 door de heren H.A. Bartels, M.W.G. de Bolster en Chr.P. van Weezel, leden van de commissie van beroep van de KNSB, en mede namens de heren De Bolster en Van Weezel ondertekend door de heer Bartels.

